

Konferencje, recenzje, informacje

Zintegrowany System Kwalifikacji – nowe spojrzenie na rolę doradztwa zawodowego. Rekomendacje dotyczące roli doradztwa zawodowego w kontekście wspierania polityki na rzecz uczenia się przez całe życie z uwzględnieniem zasobów ZSK

Gola W., Kamieniecka M., Michalik S.
IBE, Warszawa 2020.

Instytut Badań Edukacyjnych w Warszawie w ramach projektu *Włączanie kwalifikacji innowacyjnych i potrzebnych społecznie do Zintegrowanego Systemu Kwalifikacji oraz ograniczenie barier w rozwoju ZSK przez wspieranie interesariuszy systemu na poziomie krajowym i regionalnym* współfinansowanego przez Unię Europejską ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego wydał publikację, w której zawarł rekomendacje dotyczące roli doradztwa zawodowego w kontekście wspierania polityki na rzecz uczenia się przez całe życie z uwzględnieniem zasobów Zintegrowanego Systemu Kwalifikacji (ZSK).

Głównymi odbiorcami, do których adresowana jest publikacja, są doradcy zawodowi, a także każda jednostka, która przyczynia się do realizacji założeń polityki uczenia się przez całe życie z wykorzystaniem możliwości, jakie daje ZSK.

Autorzy we *Wstępie* wyraźnie podkreślili, że *podjęli się próby wskazania działań, jakie warto i można podejmować w obszarze szeroko rozumianego doradztwa zawodowego w celu zwiększenia możliwości korzystania z rozwiązań tworzonych w ramach ZSK.*

W ocenie autorów do zadań doradcy zawodowego należy m.in. upowszechnianie znaczenia idei uczenia się przez całe życie oraz jej wdrażanie wśród osób dorosłych korzystających z poradnictwa zawodowego. Wsparciem w realizacji danego zadania mogą być rozwiązania oferowane przez ZSK.

Z treści zawartych w publikacji Czytelnicy mogą się m.in. dowiedzieć:

- 1) Czym jest ZSK? Jakie są jego założenia?
- 2) Jakie są bariery związane z korzystaniem z rozwiązań oferowanych przez ZSK?
- 3) Jakie są propozycje działań ukierunkowanych na zwiększenie powszechności dostępu do końcowych odbiorców ZSK?
- 4) Dlaczego należy tworzyć Centra informacji LLL?
- 5) Jak zmienia się rola doradcy zawodowego w pracy z klientem w świetle uczenia się przez całe życie?
- 6) Czym jest poradnictwo całożyciowe?
- 7) Co kryje się pod pojęciem „proces walidacji”?

- 8) Jak w innych państwach Unii Europejskiej doradcy zawodowi wspierają klientów w fazie przygotowania do procesu walidacji, niepowodzenia lub częściowego potwierdzenia efektów uczenia się?
- 9) Dlaczego warto tworzyć Centra Poradnictwa Całozyciowego?
- 10) Czym jest Metoda Bilansu Kompetencji? Dlaczego warto ją wykorzystywać w poradnictwie zawodowym?

Resumując, jeśli jesteś zainteresowany pozyskaniem odpowiedzi na powyższe pytania i nie tylo, to zachęcam do lektury publikacji.

dr Mirosław Żurek (ŁUKASIEWICZ – ITeE)

Raport OECD: Kształcenie zawodowe w dobie kryzysu: Budowanie fundamentów dla odpornych systemów edukacji zawodowej i szkoleń

W sytuacji epidemii Koronawirusa szkoły są zamknięte niemal na całym świecie dla 1,6 mld uczniów (ponad 90% uczących się) ze wszystkich poziomów edukacji, w tym także kształcenia zawodowego. Wiele państw stworzyło lub dostosowało platformy cyfrowe, tak aby możliwie sprawnie zastąpić stacjonarne formy kształcenia i oceny. Niemniej jednak systemy kształcenia w miejscu pracy, a zwłaszcza przygotowanie zawodowe realizowane w dużej mierze u pracodawców są znacznie trudniejsze w przypadku nauczania i oceniania na odległość. Większość szkół i zakładów pracy zawiesiło prowadzenie nauki zawodu, a działanie systemów kształcenia zawodowego wyraźnie zostało zakłócone.

Koronawirus w wyraźny sposób dotknął także gospodarkę, co z kolei wpłynie na liczbę adeptów przygotowania zawodowego na świecie, zwłaszcza w takich branżach, jak turystyka, gastronomia i hotelarstwo. Wyzwania te mogą zostać wykorzystane jako wskazówki do wzmocnienia funkcjonujących systemów kształcenia zawodowego i szkoleń.

W Raporcie OECD pn. *VET in a time of crisis: Building foundations for resilient vocational education and training systems* dokonano analizy reakcji poszczególnych państw i ich systemów kształcenia na sytuację pandemii COVID-19 oraz dobrych praktyk, jakie zostały wypracowane i powinny być jak najszybciej upowszechniane w innych krajach.

Eksperci OECD wskazują na fakt, iż w przypadku większości zawodów, treści teoretyczne mogą być przekazywane on-line, jednakże jeśli chodzi o praktykę, to realizacja zajęć praktycznych jest niemal niemożliwa w tej formie ze względu na brak dostępu ucznia do narzędzi, materiałów, maszyn i sprzętu. W przypadku innych profesji powiązanych z dodatkowymi obostrzeniami związanymi z ochroną zdrowia, gdzie pojawia się zwiększone ryzyko zakażenia, w niektórych krajach wprowadzono wręcz zakazy prowadzenia praktycznej nauki zawodu dla uczniów szkół medycznych.

Raport OECD stanowi więc syntetyczną diagnozę stanu rozwiązań wprowadzanych w różnych krajach i na różnych kontynentach – wraz z zaleceniami opartymi na przykładach dobrych praktyk, szczególnie z państw Commonwealth i Skandynawii, choć nie brakuje także propozycji z Korei Południowej (inicjatywa STEP, gdzie na jednej platformie udostępnionych jest ponad 300 kursów on-line) czy Francji (kursy on-line dla realizacji modułów zawodowych z podstaw programowych) lub Holandii, gdzie umożliwia się prowadzenie kształcenia w małych kilkusobowych grupach dla uczniów, którzy nie mają wystarczającego dostępu do zasobów cyfrowych. Na tej samej zasadzie szkoły umożliwiają odbywanie zajęć w zakładach pracy, jeśli znajduje się tam wolny komputer lub laptop z dostępem do Internetu.

Jak wspomniano powyżej, recesja gospodarcza uwidoczniła się szczególnie w branżach związanych z turystyką i spędzaniem wolnego czasu, co sprawiło, że zakłady pracy zostały zamknięte, a w ślad za tym niemożliwe jest odbywanie staży i praktyk. Pomimo ogłaszania programów dotyczących odmrażania gospodarki wciąż należy spodziewać się spadku liczby adeptów nauki zawodu w nadchodzącym roku szkolnym, co może wynikać z niepewności dotyczącej samego dostępu do miejsc praktycznej nauki zawodu, jak również faktu, że programy nauczania mogą być w przyszłości w większym stopniu realizowane w drodze on-line.

Być może zjawiska te będą obserwowane jedynie krótkoterminowo, jednakże na tę chwilę nie możemy mieć co do tego całkowitej pewności. Tym bardziej warto więc zapoznać się z analizą ekspertów OECD i rozważyć wprowadzenie niektórych rozwiązań do naszego systemu.

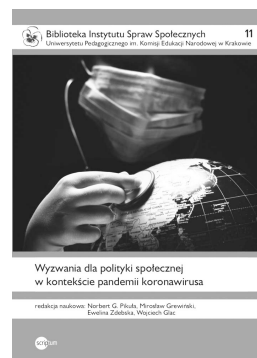
Więcej informacji:

https://read.oecd-ilibrary.org/view/?ref=132_132718-fdwmrqsgmy&title=VET-in-a-time-of-crisis-Building-foundations-for-resilient-vocational-education-and-training-systems-

dr Andrzej Stępnikowski (ŁUKASIEWICZ – ITeE)

Wyzwania dla polityki społecznej w kontekście pandemii koronawirusa

Z wielkim uznaniem dla zespołu redakcyjnego i autorów tekstów z radością rekomendujemy nową publikację pt. *Wyzwania dla polityki społecznej w kontekście pandemii koronawirusa*, która ukazała się w serii Biblioteka Instytutu Spraw Społecznych. Redaktorami książki są: Norbert G. Pikuła, Mirosław Grewiński, Ewelina Zdebska, Wojciech Glac. Wydana ona została pod patronatem Polskiego Towarzystwa Polityki Społecznej.

Publikacja w całości poświęcona jest bieżącej problematyce, związanej z epidemią SARS-CoV2 i jej konsekwencjami dla życia społecznego, w tym również dla edukacji. Jak podkreślają redaktorzy, *Polityka społeczna w czasach kryzysu wymaga specjalnej uwagi – także badaczy – będąc zagadnieniem szczególnie interesującym, mającym bezpośrednie przełożenie na codzienne funkcjonowanie różnych grup społecznych, oczywiście w różnym stopniu. Powstanie niniejszej publikacji możliwe było dzięki badawczemu zaangażowaniu autorów. Cechą szczególną prezentowanych badań jest to, że były prowadzone w okresie trwania pandemii, podobnie jak ich opracowanie i przesłanie do redaktorów książki. Opracowanie stanowi przegląd najważniejszych obszarów polityki społecznej, które zostały przez autorów poddane analizie w związku ze stanem pandemii, biorąc pod uwagę jej wpływ na funkcjonowanie państwa i społeczeństwa. Jest ono unikalnym w chwili wydania opracowaniem przeglądowym, na które składają się teksty przedstawicieli różnych dyscyplin nauki: pedagogiki, nauk o polityce i administracji, zarządzania, prawa i pracy socjalnej.*

Redakcja „Edukacji Ustawicznej Dorosłych” poleca czytelnikom książkę z intencją, że przyczyni się do rozwoju dyskursu naukowego o trudnych doświadczeniach wywołanych sytuacją pandemii w perspektywie działań, jakie stoją przed polityką społeczną i pracą socjalną w nowych warunkach, w których przyszło nam żyć. Żywimy również nadzieję, że publikacja będzie inspiracją dla podjęcia analogicznego dyskursu naukowego na łamach naszego czasopisma z ukierunkowaniem na szeroko rozumianą edukację dla przeciwdziałania skutkom koronawirusa.

Książka w formie e-book'a dostępna jest pod adresem:

https://iss.up.krakow.pl/wp-content/uploads/sites/13/2020/06/e-book_biss_xi-1.pdf

dr Krzysztof Symela (ŁUKASIEWICZ – ITeE)

Mistrz w rzemieślniczym przygotowaniu zawodowym. Kompetencje społeczne i pedagogiczne

Andrzej Wojciech Stępnikowski

Początek roku 2020 przyniósł publikację monografii autorstwa dr. A.W. Stępnikowskiego podejmującej temat rzemieślniczego przygotowania zawodowego. Autor poświęca szczególną uwagę kompetencjom społecznym i pedagogicznym, wymaganym od „mistrzów” w zawodzie, a więc osób uczestniczących w rzemieślniczym przygotowaniu zawodowym czeladników. Wskazuje na rolę, a właściwie misję, jaką mistrzowie mają do spełnienia, przygotowując młode kadry „fachowców”, będąc dla nich mentorami, autorytetami, „duchowymi opiekunami”.

Kompetencje pedagogiczne mistrzów w zawodzie autor zestawił z kompetencjami nauczycieli, profilami mistrzów w innych krajach oraz Polską Ramą Kwalifikacji. Pozwoliło to na wskazanie obszaru luk kompetencyjnych w standardzie wymagań egzaminacyjnych mistrzów. Odnosząc się do ustaleń Komitetu Nauk Pedagogicznych PAN, autor zaproponował uzupełnienie wzoru standardu o kompetencje informatyczne i kompetencje współdziałania. Oparł swoje wnioski na wynikach badań własnych, charakteryzujących się silnym uzasadnieniem metodologicznym, wykonanych m.in. z wykorzystaniem standaryzowanego narzędzia badań psychologicznych: Kwestionariusza Kompetencji Społecznych „KKS-D”. Dodatkowej wiarygodności wynikom nadaje ujęta w publikacji ich wnikliwa analiza statystyczna.

Monografia powstała jako rozwinięcie pracy doktorskiej autora „Kompetencje mistrza w rzemieślniczym przygotowaniu zawodowym” przygotowanej pod kierunkiem dr hab. Urszuli Jeruszki, prof. APS oraz dr. inż. Krzysztofa Symeli (Sieć Badawcza Łukasiewicz – ITeE; promotor pomocniczy). W sposób bezpośredni odwołując się do relacji mistrz – uczeń, A.W. Stępnikowski odnosi się do teorii kształcenia zawodowego, kształcenia ustawicznego, wychowania przez pracę. Publikacja przeznaczona jest dla szerokiego grona odbiorców związanych z kształceniem ustawicznym i zawodowym.

dr Jolanta Religa (ŁUKASIEWICZ – ITeE)

Zdalne kształcenie akademickie dorosłych w czasie pandemii

W nowościach Wydawnictwa DiG pojawiła się nowa książka *Zdalne kształcenie akademickie dorosłych w czasie pandemii* pod redakcją naukową Jakuba J. Czarkowskiego, Mariusza Malinowskiego, Marcina Strzelca, Macieja Tanasia.

Jak informuje wydawca, autorzy monografii to wybitni naukowcy i kreatywni nauczyciele akademicy, którzy mają duże doświadczenie w korzystaniu z mediów cyfrowych w pracy dydaktycznej. W swoich tekstach oprowadzają nas po tej nowej rzeczywistości kształcenia zdalnego jako dominującej obecnie formie edukacji. Książka jest monografią niezwykle dokładnie i wielowymiarowo opisującą uwarunkowania edukacji zdalnej. Uświadamia nam, że oto jesteśmy świadkami i uczestnikami „przeniesienia” działań edukacyjnych ze świata realnego do świata on-line, a nowoczesne technologie kreują to nowe środowisko nauczania — wirtualną klasą, szkołą i uniwersytet. Autorzy przedstawiają plusy i minusy tej nowej sytuacji. Zwracają uwagę na zasadniczą kwestię, która zmieniła zakres i sposób komunikacji — a mianowicie dystans, do którego zostaliśmy przez nową sytuację zmuszeni. Wszak podstawą edukacji jest przecież relacja i nawiązywanie kontaktu. Z tego właśnie powodu przemianie uległo również samo

pojęcie i formy instytucji edukacyjnej. To co do tej pory było rozważane jedynie jako możliwość, innowacyjne podejście, eksperyment w nieokreślonej bliżej przeszłości, nagle, z dnia na dzień, stało się faktem i koniecznością. Nie zadaje się już pytań, czy korzystać z nowych technologii, ale jak to robić w zdalnym nauczaniu. Praca w szkołach i na uczelniach została przeniesiona do świata cyberprzestrzeni. Pojawiły się też nowe wyzwania — jak zorganizować na nowo proces edukacji akademickiej? Jak zaprojektować zajęcia w sieci? Trwa dyskusja na temat tego, jak może i powinna zmienić się edukacja? Jak odpowiedzieć na pojawiające się problemy?

Omawiana monografia podkreśla znaczenie nowych technologii w edukacji zdalnej, w której intensywnie wykorzystuje się konwergujące z Internetem: telewizje cyfrowe, aparaty cyfrowe, dyktafon cyfrowy, odtwarzacze MP3 i MP4, kamery cyfrowe, telefony komórkowe (smartfony), komputery stacjonarne, laptopy, tablety, nawigacje GPS i konsole do gier wideo.

Redakcja „Edukacji Ustawicznej Dorosłych” poleca swoim czytelnikom i autorom tekstów tę niezwykle inspirującą do działania, badań i debaty naukowej monografię.

Książki jest dostępna w Wydawnictwie DiG pod adresem:
<http://www.dig.pl/index.php?s=karta&id=1450>

dr Krzysztof Symela (ŁUKASIEWICZ – ITeE)